

Zpráva ze zahraniční služební cesty

Školení školitelů zaměřené na kontroly dovozu organizovaného Fórem pro výměnu informací o prosazování Evropské agentury pro chemické látky a úvodní schůzky národních koordinátorů projektu REF-12

Účastníci: RNDr. Oldřich Jarolím, Mgr. Alois Staněk (OTOIP ŘDT ČIŽP a OI Brno, oddělení odpadového hospodářství)

Místo jednání: Evropská agentura pro chemické látky, Telakkakatu 6, 00150 Helsinky, Finsko

Datum: 21. 11. - 23. 11. 2023

Časový průběh cesty:

21. 11. 2022, 11.40 (SEČ) - odlet z Prahy

21. 11. 2022, 15.00 (VEČ) - přilet do Helsinek

22. 11. 2022, 9.00 - 18.00 (VEČ) - školení

23. 11. 2022, 9.00 - 15.15 (VEČ) - školení a schůzka národních koordinátorů REF-12

23. 11. 2022, 17.35 (VEČ) - odlet z Helsinek

23. 11. 2022, 18.50 (SEČ) - přilet do Prahy

1 Úvod

Na úvod byli účastníci seznámeni s programem školení a s informacemi k páteční schůzce národních koordinátorů projektu REF-12.

2 Prezentace

Projekt REF-12 (SE)

Cílem projektu bude zejména kontrola dovozu látek, směsí a předmětů, konkrétně povinnosti podle čl. 5, 6, 56 a 67 nařízení REACH. Operační fáze proběhne v roce 2024, reporting bude hotov do 3/2025. Zacílení bude provedeno podle SafetyGate, využity budou zejména zkušenosti inspektorů za pomoci specifických kódů TARIC. U povolení (Authorisation) budou kontrolovány jen látky, ne směsi. Projekt předpokládá více možností spolupráce s celníky (např. společné kontroly před propuštěním zboží do volného oběhu, NEA – National Enforcement Authority - hodnotí soulad s legislativou při dovozu, celní správa dále poskytne data – případ uplatnění v CZ).

Právní základ (DE)

Byl představen přehled povinností vyplývajících z nařízení REACH ohledně dovozů a výjimek, které se na dovoz vztahují. Je kladen důraz na uplatnění principu předběžné opatrnosti zejména s ohledem na ochranu zdraví a ochranu životního prostředí.

Metodika kontrol (DE)

Registrace: společné kontroly na hranicích, nebo kontrola NEA na základě údajů od celní správy (případ CZ). Povolení: NEA poskytnou profil celním orgánům (prostřednictvím kódů TARIC); při dovozu se používají tzv. Certificate-codes (prokazující povolení při dovozu zboží se specifickými TARIC kódy); fyzická kontrola je také doporučována. Omezení: celníci identifikují dovozy (zejména předmětů) a provede se rizikové profilování a případně se použijí screeningové analytické přístroje (XRF, Raman, aj.).

Právní aspekty dovozu (DE)

Obecné předpisy – směrnice GPSD, nařízení č. 2019/1020 (dozor nad trhem) a nařízení AMS. GPSD bude v 12/2024 nahrazena novým nařízením 2023/988. Nařízení č. 2019/1020 – REACH a CLP v seznamu harmonizovaných předpisů; více odpovědných osob než v chemických předpisech; důležitý je čl. 26 – důvody nepropuštění do volného oběhu; čl. 27 – propuštění do volného oběhu, není důkaz shody s unijní legislativou; čl. 28 – výrobek je v nesouladu nebo představuje vážné riziko (viz nařízení 2019/417) – orgány dozoru informací průběžně vkládají do systému ICSMS.

TARIC (DG Taxud)

Obsah: nomenklatura komodit, tarifní opatření, opatření na ochranu trhu, omezení dovozu a vývozu. TARIC je integrován s chemickou legislativou v případě příloh XIV a XVII nařízení REACH, jen pro čisté látky (v poznámce ve formátu CHM* nebo CD*- spouští povinnost doložit celníkům informaci); certificate-codes – použitelné pro dovoz omezených látek (Y106, Y110, Y113) nebo pro povolené látky (např. C073 – fyzický certifikát, nebo Y105 apod.)

EU Single Window Environment for Customs (EU SWEC-C, DG TAXUD)

Nové nařízení 2022/2399 v platnosti od 12/2022 – digitalizace a automatizace kontrol. CERTEX – IT systém na výměnu certifikátů. G2G – výměna informací mezi celníky a úřady. ICSMS bude součástí systému později – Q2 2025 (pouze plán). Nařízení 2021/2248 ohledně napojení celních systémů na ICSMS.

Laboratoře celní správy (DG TAXUD)

Systém celních laboratoří v EU (CLEN): 80 laboratoří, 27 mobilních laboratoří, 1900 zaměstnanců, 250 tis. vzorků. ILIAd – databáze analytických metod (510 metod, veřejná verze databáze, možnost přístupu k neveřejným datům na žádost). SAMANCTA – databáze pokynů ke vzorkování (veřejná databáze). ECICS – databáze chemických látek (veřejná); kód CUS k popisu zboží vychází z této databáze. CCEI – projekt na podporu celní správy v EU, alokována cca 1 mld. EUR v letech 2021-27.

Screeningové analytické přístroje (CZ)

Formou prezentace byly představeny zkušenosti ČIŽP s použitím screeningových analytických metod.

3 Případové studie

Rozdělení po skupinách diskutujících jednotlivé případy.

Skupiny 3 a 1 s účastí CZ zástupců:

Případ 1 – plastová a textilní maska

- Obsah DEHP 0,4 % v plastové části, nejedná se o hračku, ale o běžný předmět.
- Jedná se o vážné riziko, nesmí být propuštěno do volného oběhu.

Případ 11 – dovoz toluenu z Turecka

- Dovozy 7 t toluenu z Turecka výrobcem lepidla, původní výrobce ze Španělska.
- Dovozece by měl prokázat, že se jedná o zpětný dovoz a látka je tak vyjmuta z povinnosti registrace. Předložené dokumenty (certifikát původu a BL) neposkytují dostatek informací.
- Oddíl 1.2 BL neobsahuje informaci o použití v lepidlech.

Případ 2 – dovoz ZnP_3

- Dovoz jako účinné látky pro PPP a biocidy (vyjmuté z registrace).

Případ 3 – kožené rukavice

- Rukavice obsahovaly nadlimitní koncentrace Cr^{VI} – vážné riziko, stažení z trhu.
- Další možná omezení: azobarviva, látky v textilu.

Případ 4 – plynové kartuše

- Kontrola registrace a CLP, omezení CMR látek by nebylo aplikovatelné (výjimka).

Případ 5 – dovoz čističe s NaClO z Turecka

- Zkontrolovat registraci, podle určených použití v BL to není biocid.

Případ 6 – dovoz bižuterie

- Bižuterie kontrolována na hranicích pomocí XRF, překročeno Cd a možná Ni, nebude propuštěno do volného oběhu.
- Otázka průkaznosti výsledků XRF.

Případ 7 – Dovoz dichromanu sodného

- Dovoz velkého množství z Turecka, nutno zkontrolovat povolení, v deklaraci informace o výjimce z čl. 56 REACH. Deklarováno jako přepravovaný izolovaný meziprodukt. Dovezeno pod špatným UN kódem a v nevyhovujícím obalu.

Případ 12 – rizikový profil

- Manuál k projektu REF-12 obsahuje sadu parametrů použitelných pro vytvoření rizikového profilu. Podle celníků je potřeba nastavit i selektivitu – jaké procento dodávek se bude při dovozu kontrolovat.

4 Úvodní schůzka národních koordinátorů k projektu REF-12

Byly představeny role účastníků projektu a pravidla pro reporting. Množství kontrol určuje členský stát. Dotazníky budou vyplňovány online – inspektoři dostanou odkaz na EUSurvey a heslo (hesla obdrží koordinátoři přes Interact portal). Koordinátoři potřebují EU login k přístupu k vyplněným údajům. Překlady dotazníků budou hotové na začátku ledna 2024. Národní koordinátoři musí zkontrolovat odevzdaná data, jen data zkontrolovaná koordinátory budou považována za finální. V oddíle V dotazníku by měly být komentáře v angličtině.

Na začátku roku 2024 vydá ECHA o projektu tiskovou zprávu (ČS je doporučeno informaci šířit).

Cestovní zpráva předložena 2. ledna 2024

Zapsal: RNDr. Oldřich Jarolím, Mgr. Alois Staněk

Schválil: JUDr. Ing. Petr Bejček, ředitel ČIŽP